

van de voorgestelde landelijke "uniforme soortcodering".

Bij de soortcode dient steeds ook òf een Latijnse- òf een Nederlandse *naam* van de soort vermeld te worden.

Waarnemingen worden normaliter gedaan in een *gebied*. De grenzen van een gebied kunnen samenvallen met in het veld herkenbare grenzen, zoals wegen, beken, bosranden e.d. Vaak worden echter kunstmatige gebieden gebruikt bij het inventariseren, bijvoorbeeld een km-hok (1x1 km). In beide gevallen wordt het gebied geïdentificeerd door een code van zes tekens:

* Nederlandse atlasblokken:

6 cijfers (topografische kaarten oude editie: vóór 1990)

* Belgische atlasblokken:

1 letter + 5 cijfers

* natuurlijke gebieden:

2+2+2 letters, staande voor resp. land + provincie/deelstaat e.d. + natuurgebied/terrein binnen een provincie/deelstaat e.d.

Een alternatief voor de plaatsaanduiding vormt het *coördinaten*-systeem. Binnen Nederland gebruiken we het Amersfoortcoördinatensysteem en binnen België is het Lambert-coördinatensysteem van kracht. In principe is het coördinatensysteem alleen toepasbaar bij het noteren van een enkele waarneming. Men kan de waarneming zo nauwkeurig doorgeven als men zelf wenselijk acht, echter met een minimum nauwkeurigheid van 1 km (3 cijfers per coördinaat). Gebieden hebben soms overigens wel een oppervlak van meer dan één vierkante kilometer.

Lijsten van waarnemingen worden bij voorkeur aangemaakt op km-hok basis òf per (natuurlijk begrens) gebied. Losse waarnemingen zien we het liefst vergezeld van coördinaten op 100m nauwkeurig.

Waarnemingen gedaan in gebieden kunnen door de INVENTAR-programmatuur worden omgerekend naar het coördinatensysteem door het gebied te projékteren in een punt. Bij het Genootschap is de programmatuur zodanig ingesteld, dat *projéctie* plaatsvindt naar het centrum van het gebied in een "punt" van 100x100 meter. Indien men een gebied inventariseert, dat nog geen gebiedscode toegewezen heeft gekregen, kan men volstaan met het vermelden van de coördinaat van het centrum van het gebied.

Bij elk brondocument dient de naam vermeld te worden van het geïnventariseerde gebied of het dichtstbijzijnde *kerkdorp*. Gebruik bij voorkeur namen, die voorkomen op topografische kaarten.

Men kan van elke waarneming de *datum* opgeven, waarop ze is gedaan. Men kan ook een *periode* opgeven met een lengte van maximaal één jaar. Hier- van kan men gebruik maken bij oudere waarnemingen, waarvan de exacte datum niet meer bekend is, bij lijsten, die het resultaat zijn van meerdere bezoeken in hetzelfde jaar, bij pot- vangsten enz.

Bij elke waarneming moet een *kontaktpersoon* of contactgroep worden vermeld. In praktijk zal dit meestal de feitelijke waarnemer zijn, maar noodzakelijk

is dit niet. Het gaat erom, dat bij iemand navraag over de waarneming kan worden gedaan. Door de Beheergroep worden aan personen en groepen *waarnemerscodes* uitgereikt.

Op de achterkant van brondocumen- ten, of in een apart schrift worden vaak nog aanvullende gegevens van de waarnemingen genoteerd. In dat geval wordt in het geautomatiseerde systeem in de rubriek "z.o.z." een asterisk(*) geplaatst. Waarnemers worden gesti- muleerd veel van deze mogelijkheid gebruik te maken.

*) Schrijflijsten zijn voor waarnemers van het Ge- nootschap (gratis) verkrijgbaar bij het administratie-kantoor van het Natuurhistorisch Genootschap (adres zie elders in dit Maand- blad) en bij de secretaris van de Plan- tenstudiegroep (adres zie achterzijde Maand- blad).

De codeboekjes zijn verkrijgbaar bij het Pu- blikatiebureau van het Genootschap à f 2,— (voor leden) of f 4,— (voor niet-leden) per stuk (adres zie elders in dit Maandblad). Bij bestelling duidelijk vermelden om welk(e) boekje(s) het gaat.

**) INVENTAR is een in 1988 door *Mistletoe In- formation* voor en in samenwerking met het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg ontwikkeld informatiesysteem voor het vast- leggen en verwerken van gegevens van veld- waarnemingen en collecties van in het veld verzamelde objecten.

Informatie over INVENTAR:

Mistletoe Information
J. den Boer
Kornoljewoord 56
6229 TE Maastricht
043 - 615173 (privé)

EEN VINDPLAATS VAN AARDBEIGANZERIK IN HET ROERDAL

S. JANSEN & W. JANSEN, Korhoenstraat 12, Herkenbosch

In Midden-Limburg was de Aardbeiganzerik (*Potentilla sterilis*) na 1950 slechts van één lokatie bekend: een slootkant nabij Beesel. Door ons is een nieuwe vindplaats gevonden in een talud van een waterlossing in het Roerdal. Deze soort wordt in Nederland vrij- wel niet buiten zuidelijk Zuid-Limburg gevonden. Daarom vragen we aan de beherende instantie van deze waterlossing om op deze groeiplaats een aangepast beheer toe te passen.

MORFOLOGISCHE KENMERKEN

De Aardbeiganzerik (fig. 1) behoort tot het geslacht *Potentilla* en is meer ver- want met soorten als Zilverschoon (*P. anserina*) en Tormentil (*P. erecta*) dan met de Bosaardbei (*Fragaria vesca*),

Figuur 1. Aardbeiganzerik (*Potentilla sterilis*) in het talud van de Holsterbeeklossing. Foto S. Jansen.

waar de soort op het eerste gezicht wel op lijkt. Van de Bosaardbei is de soort o.a. goed te onderscheiden door de witte, langs de bladrand uitstekende beharing en doordat aan de top van het bovenste deelblaadje de driehoekige tand korter is dan de tanden ernaast. De Aardbeiganzerik is een lage, blauwachtig groene, overblijvende plant met kruipende stengels. Ze bloeit al vroeg in het voorjaar. Kenmerkend is dat de witte kroonblaadjes net iets langer zijn dan de kelkblaadjes. De bloemen staan alleen of in armbloemige bloeiwijzen.

VERSPREIDING

In Nederland komt de plant vooral nog verspreid voor in Zuid-Limburg. De vindplaatsen buiten Limburg zijn na 1950 voorzover bekend beperkt tot 3 atlasblokken (zie fig. 2). In Midden-Limburg is de plant voor 1950 in twee blokken ten westen van de Maas gevonden, na 1950 werden hier geen meldingen meer gedaan. Na 1950 was de plant alleen bekend van een slootkant nabij Beesel (monderlinge mededeling J. Cortenraad).

VINDPLAATSEN

Op 9 maart 1990 is door ons aan de oostkant van de Maas in het Roerdal (Paarlo; km-hok 58-55-51) een nieuwe vindplaats gevonden (fig. 3). De groeiplaats bevindt zich in het talud van de Holsterbeeklossing (fig. 4). De groeiplaats strekt zich over meer dan drie meter lengte uit. De Aardbeiganzerik wordt er o.a. begeleid door Gele mor-

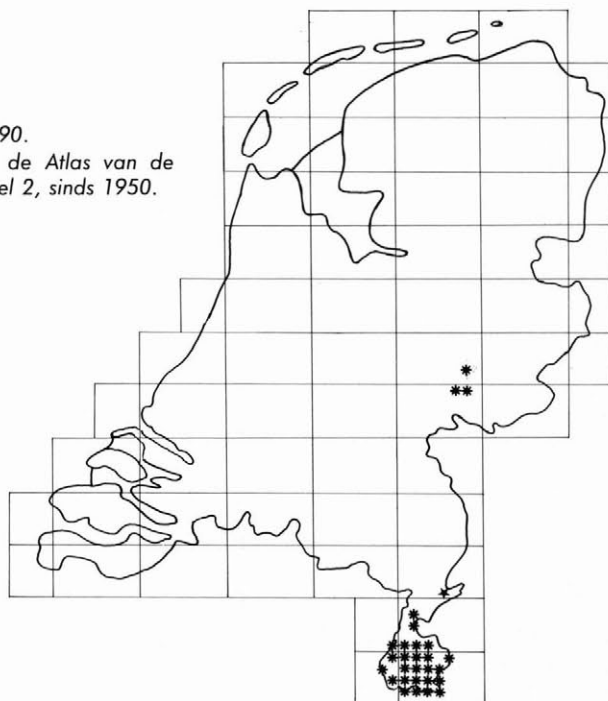
genster (*Tragopogon pratensis*), Hondsdraf (*Glechoma hederacea*), Grootbloemige muur (*Stellaria holostea*), Gewone ereprijs (*Veronica chamaedrys*), Glad walstro (*Galium mollugo*) en Heggewikke (*Vicia sepium*). De dichtstbijzijnde vindplaats is een soortenrijk sloottalud, waar hij op een soortgelijke plaats groeit. Dit is een proeftraject, van het Waterschap Roer en Overmaas langs de Middelsgraaf te Echt (km-hok 60-22-14), waar door een aangepast beheer een soortenrijke vegetatie is ontwikkeld. De begeleidende soorten zijn o.a.: Kruipend zegnegroen (*Ajuga reptans*), Grote bevernel (*Pimpinella major*), Grootbloemige muur, Hondsdraf, Gewone ereprijs,

Glad walstro en Heggewikke.

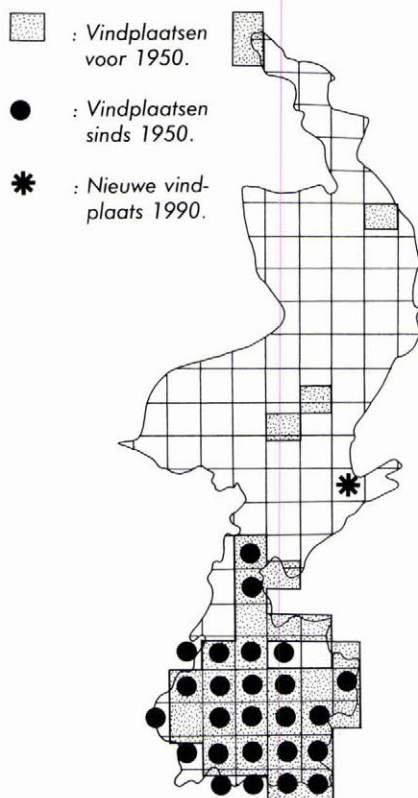
Om een indruk te krijgen van de groeiplaatsen in Zuid-Limburg, hebben we daar enkele vindplaatsen bezocht. Het merendeel betrof een bosrand of een wegberm. Een van de soortenrijkste vindplaatsen bevond zich in een open bos (km-hok 62-33-32). Er waren ook andere begeleidende soorten dan hiervoor genoemd; o.a. Gevlekte aronskelk (*Arum maculatum*), Gewoon nagelkruid (*Geum urbanum*), Klaverzuring (*Oxalis acetosella*), Boszegge (*Carex sylvatica*), Gele dovenetel (*Lamium galeobdolon*), Overblijvend bingelkruid (*Mercurialis perennis*), Bosaardbei (*Fragaria vesca*), Eenbes (*Paris quadrifolia*), Lieve-vrouwe-bedstro (*Galium odoratum*), Ruige veldbies (*Luzula pilosa*), Schaduwkruiskruid (*Senecio nemorensis*), Salomonszegel (*Polygonatum multiflorum*), Gulden boterbloem (*Ranunculus auricomus*), Grote keverorchis (*Listera ovata*), Ruig klokje (*Campanula trachelium*), Grote valerian (*Valeriana officinalis*) en Slanke sleutelbloem (*Primula elatior*).

Opvallend is het voorkomen van veelal dezelfde begeleidende soorten: Heggewikke, Grootbloemige muur, Gewone ereprijs, Glad walstro, Bereklauw (*Heracleum sphondylium*), Drienerfmuur (*Moehringia trinervia*) en Gewoon bosviooltje (*Viola riviniana*). Enkele van deze soorten worden ook als begeleiders genoemd in de Oecologische flora (WEEDA *et al.*, 1985).

- * Nieuwe vindplaats 1990.
- * Vindplaatsen volgens de Atlas van de Nederlandse Flora deel 2, sinds 1950.

Figuur 2. De verspreiding van de Aardbeiganzerik in Nederland sinds 1950.

Figuur 3. Verspreiding van de Aardbeiganzerik in Limburg, volgens MENNEMA et al., 1985.

BEHEER

De Aardbeiganzerik behoort in Noord- en Midden-Limburg tot de sterk bedreigde planten volgens de rode lijst van Limburg (CORTENRAAD & MULDER, 1989). Daarom is een aangepast beheer wenselijk.

In het proeftraject langs de Middels-graaf te Echt is door gericht beheer een positieve vegetatie-ontwikkeling mogelijk gemaakt; de Aardbeiganzerik kan zich in deze vegetatie goed handhaven. Dit is bereikt door één keer per jaar na september te maaien en door het maaisel van zowel talud als schouwpad af te voeren. Daarom stellen we aan het Waterschap Roer en Overmaas voor om langs de Holsterbeeklossing in het Roerdal hetzelfde beheer te gaan voeren. Hierdoor zal zich ook langs de Holsterbeeklossing een soortenrijkere vegetatie ontwikkelen en het voortbestaan van de Aardbeiganzerik op deze groeiplaats verzekerd worden.

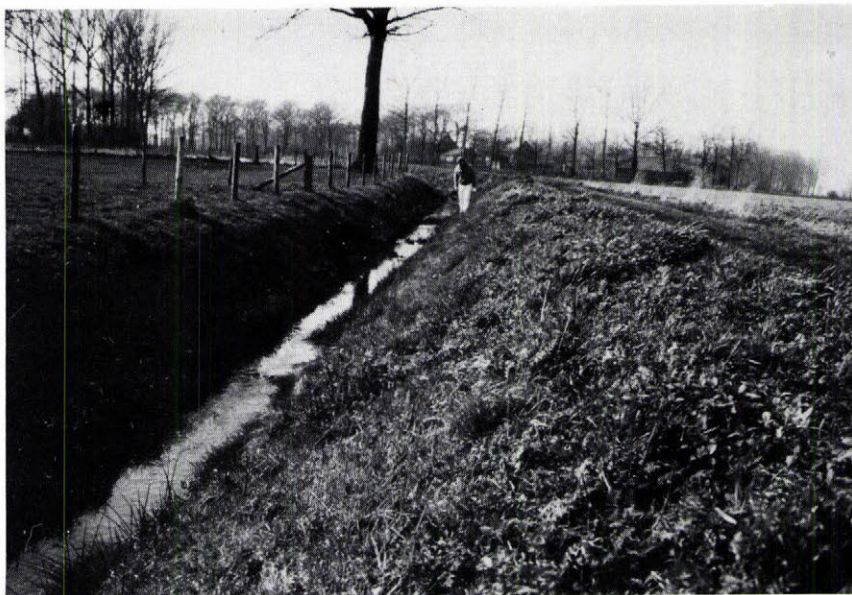
SUMMARY

POTENTILLA STERILIS IN CENTRAL LIMBURG

Potentilla sterilis (L.) Garcke was found in a ditch in the central part of the Dutch province of Limburg. A description of its habitat is provided.

LITERATUUR

- CORTENRAAD, J. & T. MULDER, 1989. Bedreigde planten van Limburg. Natuurhist. Maandblad 78 (11): 181-185.
MENNEMA, J., A.J. QUENÉ-BOTERENBROOD & C.L. PLATE, 1985. Atlas van de Nederlandse Flora deel 2. Bohn, Scheltema & Holkema, Utrecht.
WEEDA, E.J., R. WESTRA, Ch. WESTRA & T. WESTRA, 1985. Nederlandse oecologische flora. Wilde planten en hun relaties, deel 3. Haarlem.

Figuur 4. Overzicht groeiplaats langs de Holsterbeeklossing in het Roerdal (9-2-1990). Foto S. Jansen.

KORTE MEDEDELINGEN

EERSTE KONTAKTDAG LIMBURGSE KOEPEL VOOR NATUURSTUDIE (LIKONA)

In Limburg werd in de loop van 1991 een provinciale koepel voor natuurstudie opgericht, naar analogie van het Natuurhistorisch Genootschap in Nederlands Limburg. De koepel wil alle werkgroepen bundelen die in de provincie flora, fauna of geologie bestuderen. Het is de bedoeling deze werk-

groepen optimaal te laten functioneren, hiaten op te vullen en hun onderzoek te stimuleren. Verder wil LIKONA publicatiemogelijkheden scheppen voor inventariseerders (o.a. jaarboek en atlanten), algemene vorming bieden, aantrekken en opleiden van jongeren, en het beschermen van soorten ondersteunen.

Op zaterdag 18 januari 1992 gaat in het Limburgs Universitair Centrum de eerste kontaktdag door voor inventariseerders.

Het programma ziet er als volgt uit:

- 9.00 - 12.00 uur:
vergadering van de vogelwerkgroep
12.00 uur:
— middageten
— demonstraties van computerbestanden:
— vogels- en plantengegevens (LISEC)
— Inventar (dataverwerkingssysteem dat door het Natuurhistorisch Genootschap in Nederlands Limburg wordt gebruikt)